

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Neugodni mirisi u operativnoj sali
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	01.12.2018. godine, kontrola letenja
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Danas i večeras se u operativnoj sali osjeti užasan smrad. Isti smeta disanju, izaziva kašljanje, kihanje i glavobolju. Izaziva i svrab očiju te otežan vid. Ugroženo nam je zdravlje kratkoročno i dugoročno.”</p> <p>Na pitanje koji su mogući uzroci događaja, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Posledice sagorjevanja i ostali smradovi i otrovi tj. smog iz okoline ulazi u operativnu salu, nesmetano, te imamo istu situaciju kao i prethodnih zima. Iako je rečeno da se to neće više događati (zbog novog sistema ventilacije).”</p> <p>Na pitanje šta je bilo moguće uraditi da se takav događaj izbjegne, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Ugraditi adekvatan sistem ventilacije!”</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. BHANSA je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu ovog događaja.</p> <p>Zaključci provedene interne istrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Preporuke koje su ranije izdate s ciljem potpunog ili djelimičnog otklanjanja problema sa kvalitetom vazduha u ATCU I nisu realizovane od strane nosioca istih. -BHANSA nije uspostavila vlastiti standard kvaliteta vazduha u radnom okruženju; -Nije vršen redovan monitoring kvaliteta vazduha u radnom okruženju ATCU I iako problem postoji kroz duži vremenski period; -Kvalitet vazduha u gradu, odnosno na lokaciji ATCU I, 01.12. je bio NEZDRAV, a u periodu od 02.12. do 04.12. VRLO NEZDRAV; -30.04.2018. godine postavljena je pripremna jedinica za poboljšanje kvaliteta vazduha u ATCU I, koja predstavlja prelazno rješenje s ciljem poboljšanja kvaliteta vazduha; -Prema dostupnim podacima međuprostor duplog poda, te tehnička oprema i instalacije nisu redovno čišćeni od vremena instalacije istih u ATCU I, te je utvrđena potreba za čišćenjem; -Podna obloga je postavljena 2014. godine, te od tada nije zamjenjena novom, a ista je mogla akumulirati nečistoće, te uticati na kvalitet vazduha u operativnoj sali ATCU I; -Izvođač radova mjerenja kvaliteta vazduha je naveo mogućnost prolaska netretiranog vazduha u prostor operativne sale ATCU I; -BHANSA ne posjeduje interne standarde koji se odnose na kvalitet vazduha, propisanu temperaturu, osvjetljenje, vlažnost vazduha i slično, a koji su od značaja za neometano pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi. <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
---	--

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	D3 prema ESARR-u 2, 4D prema ICAO-u Ovaj događaj je prouzrokovao smetnje u radu operativnog osoblja, a što se frekvencije tiče povremeno se dešava.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>-Utvrđiti potrebu za procjenom rizika za rad u postojećim uslovima radne okoline u Operativnoj sali kontrole letenja.</p> <p>-Definisati interne standarde BHANSA-e, koji se odnose na propisanu temperaturu, osvjetljenje, kvalitet i vlažnost vazduha i slično, a koji su od značaja za neometano pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi.</p> <p>-Osigurati periodično mjerenje kvaliteta vazduha (tromjesečno) u radnom okruženju Operativne sale BHACC/ATCU I uz analizu iste, uzimajući u obzir kvalitet ambijentalnog vazduha.</p> <p>-Definisati potreban broj filtera, koji su neophodni za neometan rad klimatizacije na godišnjem nivou, u cilju osiguranja zadovoljavajućeg nivoa kvaliteta vazduha u Operativnoj sali BHACC/ATCU I.</p> <p>-Utvrđiti potrebu čišćenja međuprostora duplog poda, te saniranja podne obloge u Operativnoj sali ATCU I.</p>
Prijedlog drugih mjera:	Nema
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,